

Socialdepartementet

2018-04-27
1 (3)
Dnr 2018:00184**Yttrande över betänkande Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn - en ny modell för föräldraförsäkringen**

Dnr S2017/07382/FST

Sammanfattning

Skolverket har anmodats att yttra sig över betänkande Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101).

Enligt Skolverkets instruktion¹ ska myndigheten genom sin verksamhet främja att alla barn och elever får tillgång till en likvärdig utbildning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö. Myndigheten ska bidra till goda förutsättningar för barns utveckling och lärande och till förbättrade kunskapsresultat för eleverna.

Skolverket begränsar sitt yttrande till de frågor i förslaget som berör myndighetens verksamhetsområde. I övrigt avstår Skolverket från att lämna yttrande.

Skolverket avstyrker förslaget om en ny modell för föräldraförsäkring i avsnitt 7.1 och den nya modellen i avsnitt 7.2.

Avsnitt 7.1 Det bör införas en ny modell för föräldraförsäkring och avsnitt 7.2 Den nya modellen

Skolverket avstyrker förslaget om en ny modell för föräldraförsäkring.

Förslaget innebär bl.a. att antalet föräldradagar minskas och att ytterligare begränsningar införs för när de återstående föräldradagarna får tas ut. Enligt Skolverkets mening är det tydligt att förslagets konsekvenser blir till nackdel för såväl barn som grupp som enskilda barn. Det kan också förväntas innebära påtagliga svårigheter för förskolor genom att fler barn kommer vistas både fler och längre dagar i förskolan. Skolverket anser att det i enlighet med barnets bästa är viktigt att en barnkonsekvensanalys klart och tydligt belyser de konsekvenser ett förslag kan få för berörda barn. Skolverket saknar en sådan analys i aktuellt förslag.

¹ Förordning (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

Avsnitt 9.2.2 Barnets bästa och rätt till sina föräldrar

Enligt utredningens förslag ska föräldradagarna huvudsakligen tas ut under barnets tre första levnadsår, med motiveringen att det blir bättre för barn som grupp. Skolverket ser det som mycket viktigt ur ett barnperspektiv att hänsyn kan tas till det enskilda barnets behov när det gäller hur mycket tid som tillbringas i förskolan. Den nuvarande föräldraförsäkringen möjliggör ett uttag av föräldradagar som kan förkorta dagarna och veckorna under hela barnets tid i förskola, och dagarna i förskoleklass och under tidiga skolår. Om dessa möjligheter tas bort anser Skolverket att det bör göras en ingående barnkonsekvensanalys om hur barns hälsa och möjlighet till utveckling kan komma att påverkas.

Skolverket ifrågasätter också utredningens slutsats att en minskning av föräldradagarna skulle vara till fördel för barn som grupp. Alla barn får inte del av alla föräldradagar, men det framgår inte hur de barn som idag får färre föräldradagar skulle gynnas av att andra barn också får färre dagar. Enligt Skolverkets mening är det sannolikt att konsekvenserna av förslaget medför att fler barn kommer vistas mer i förskolan. Det innebär större barngrupper och ett ökat behov av personal. Redan i dag finns brist på förskollärare.² Utredningens barnkonsekvensanalys berör inte denna fråga, som Skolverket anser är av mycket stor vikt ur ett barnperspektiv. För att vistelse i förskola ska vara berikande för barnet är en grundläggande förutsättning att utbildningens kvalitet håller en hög nivå.

Vidare anser Skolverket att utredningen gör en förenklad analys av hur förslaget påverkar olika grupper av barn. Enligt utredningen anses barn med särskilda behov kunna få sina behov tillgodosedda genom t.ex. socialtjänsten eller hälso- och sjukvården. Skolverkets mening är att barn kan ha många olika former av särskilda behov, och det är endast en begränsad grupp av barn som tillhör målgruppen för insatser inom ramen för dessa verksamheter. För barn med särskilda behov kan det vara av särskilt stor vikt att deras vårdnadshavare kan nyttja föräldraförsäkringen på ett flexibelt sätt och därigenom ta hänsyn till det enskilda barnets behov.

Vidare vill Skolverket påpeka att verket delar utredningens uppfattning att förskolan kan stå för ett inslag av normalitet för många barn, men för nyanlända barn kan behoven se mycket olika ut. Flera av de nyanlända barnen har inte varit i kontakt med någon verksamhet som motsvarar förskola tidigare och det torde således inte alls vara normalt för dem att delta i förskola. Särskild hänsyn kan därför behöva tas till barnens olika situationer.

² <https://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik-i-tabeller/forskola/personal/personal-i-forskolan-15-oktober-2017-1.268867>

På Skolverkets vägnar

Anna Westerholm
Tf avdelningschef

Mimmi Lapadatovic
Jurist

Detta yttrande har beslutats av tf avdelningschef Anna Westerholm. I ärendets slutliga handläggning har enhetschefen Ulrika Jonasson och juristen Mimmi Lapadatovic (föredragande) deltagit.